

Szakközzi szervezet alakul

Már tavaly, az év második felében megfogalmazódott az igény arra, hogy a Magyar Haltermelők és Halászzati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL), és a Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) létrehozza a közös szakközzi szervezetét. Ez annyit jelent, hogy a két szervezet összeolvad, és egységes érdekképviseleti szervezetben képviseli a magyar halásztársadalom érdekeit. Mindkét szervezet elnöksége megtárgyalta a kérdést, és határozatok születtek arra, hogy kezdődjék meg az összevonással kapcsolatos jogi előkészítő munka.

Németh István, a MAHAL elnöke a két szervezet összeolvadásával kapcsolatban elmondta, hogy a jogszabályi változások teszik indokolttá a szakközzi szervezet létrehozását. A MAHAL tavaly decemberi, ez idáig utolsó elnökségi ülésén arról döntöttek, hogy a szövetség – három megbízott személy: Németh István elnök, Szathmári László igazgató, és Balogh József tiszteletbeli elnök közreműködésével – vegye fel a kapcsolatot a MASZ vezetőivel, és kezdjék meg az előzetes tárgyalásokat a két szervezet összeolvadásáról.

Az elnök hangsúlyozta, hogy az összeolvadással egy erős, hatékony, a jelenlegieknél együttesen ütőképesebb érdekvédelmi szervezet jön létre. Azok az okok, amelyek hat-hét évvel ezelőtt a szétválást indukálták, mostanra megszűntek. Tény az is, hogy a kormány minden szakmában csak egy szakközzi szervezetet ismer el, és ezzel a szervezettel ül egy asztalhoz tárgyalni. Egyik halász érdekképviseleti szervezet sem szeretné, ha kiüresedne a tevékenysége, ezért fontos az összeolvadás, amelyről a közgyűléseknek kell a végső szót kimondaniuk.

Az előkészületek mindkét szervezet részéről megkezdődtek, felvették a kapcsolatot olyan jogi és közgazdasági személyekkel, akik az új szervezet jogi és pénzügyi szabályozását kidolgozzák. A szakközzi szervezet mindkét szervezet jogutódjaként fog működni, és egyenlő alapokon jön létre az összeolvadt érdekképviselet. A tárgyalások már megkezdődtek, pozitív az eredmények, mivel az az általános szakmai vélemény, hogy a magyar halásztársadalomnak egy erős érdekvédelmi szervezetre van szüksége. A szakközzi szervezetben a termelők, a kereskedők, a feldol-

gozók, a kutatók, az egyetemi oktatók, és nem utolsó sorban a fogyasztók, vagyis a teljes termékpálya megjelenik.

Németh István tárgyalta *Feldman Zsolt* helyettes államtitkárral (Földművelésügyi Minisztérium), aki támogatja a halásztársadalom e törekvését. Azt is hozzátette a helyettes államtitkár, hogy már korábban is megtörténhetett volna a két szervezet eggyé válása, mert egy erősebb képvisellel jobb érdekvédelemben részesülhetett volna a halászzati ágazat. Ezt a gondolatot erősítette meg végezetül Németh István is azzal, hogy mindenki számára öröm, hogy ismét egységes lesz a hazai halásztársadalom.

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Németh István: az összeolvadással egy erős, hatékony, a jelenlegieknél együttesen ütőképesebb érdekvédelmi szervezet jön létre

A Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) 2016. január 19-én megtartott elnökségi ülésének állásfoglalása

1. A MASZ elnöksége egyetért azzal, hogy az ágazati érdekek képviseletével illetve az ágazat fejlesztését érintő programok kidolgozásával és végrehajtásával, továbbá piacszerkezéssel kapcsolatos intézkedéseket leghatékonyabban egy olyan egységes szakközzi szervezet tud ellátni, mint amilyen létrehozására a 2015. évi XCVII törvény ad lehetőséget. A MASZ elnöksége kész lépéseket tenni egy ágazati szakközzi szervezet kialakítására irányulóan, amelynek egyik lehetséges módja a MASZ és a MAHAL (Magyar Haltermelők és Halászzati Vízterület-hasznosítók Szövetsége) mint egyenrangú felek egyesülésével létrejövő olyan új szövetség/szervezet, amely jogutódja lenne mindkét (MASZ; MAHAL) elődszervezetnek. Az elnökség ugyanakkor hangsúlyozza, hogy konkrét lépések megtétele, operatív intézkedések meghozatala csak a 2015. évi XCVII. Törvény végrehajtási rendeletében foglaltak

ismeretében tehető. Az elnökség felhatalmazta a MASZ elnökét, annak első helyettesét és a Felügyelő Bizottság elnökét, hogy szerezzen be minden rendelkezésre álló információt az ágazati szakközzi szervezet létrehozására vonatkozóan, egyeztessen a MAHAL illetékes kollégáival és további olyan szervezetekkel, intézményekkel és személyekkel amelyek/akik a szakközzi szervezet létrehozását segíthetik. A MASZ e feladattal megbízott szakértői rendszeresen beszámolnak a szövetség vezetőinek, illetve javaslatot tesznek a szakközzi szervezet létrehozásához szükséges konkrét intézkedések megtételére.

2. A MASZ elnöksége tudatában van annak, hogy a halgazdálkodási ágazat összetétele és tevékenysége sokszínű, amely magában foglalja a természetes vízi halgazdálkodást, kiemel-

(Folytatás a 2. oldalon)

Váradi László: a halgazdálkodási ágazat összetétele és tevékenysége sokszínű, amely magában foglalja a természetes vízi halgazdálkodást, kiemelten a rekreációs halászatot, a tógazdasági, és az intenzív rendszerekben történő haltermelést

(Folytatás az 1. oldalról)

ten a rekreációs halászatot, a tógazdasági és az intenzív rendszerekben történő haltermelést. Fontos kiemelni, hogy a MASZ és a MAHAL a saját szervezetének tagjain túlmenően jelentős halgazdálkodási tevékenységet folytatnak a MOHOSZ-hoz tartozó horgász egyesületek is. Szövetségünknek tudomása van arról, hogy több haltermelő gazdaság kérte és kéri felvételét a MOHOSZ tagjai közzé. A halgazdálkodás szakmai képviselőknek ennek megfelelően szintén sokszínű és az egyáltalán nem korlátozódik kizárólag a MASZ-ra és a MAHAL-ra, mivel a hazai vízi erőforrások hasznosításában igen jelentős szerepe van a horgászatnak, illetve a horgásztársadalmat képviselő MOHOSZ-nak, továbbá a halgazdálkodás szakmai képviselőibe bekapcsolódik a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara is. Fentiek figyelembevételével az ágazati szakmaközi szervezet kialakításával egyidejűleg a MASZ nyitott az említett szakmai szervezetekkel való együttműködés erősítésére, illetve új alapokra helyezett kapcsolatok/együttműködések kialakítására.

3. A halgazdálkodás szakmai szerveztségében várható változásoktól függetlenül a MASZ elnöksége továbbra is fontosnak tartja azoknak az ágazat fejlesztését szolgáló feladatoknak a végrehajtását, amelyeket a MASZ hosszabb távú célkitűzések alapján végez. Ezek között kiemelendő az ágazati innováció támogatása, szakmai rendezvények szervezésével, kiadványok megjelentetésével, hazai és nemzetközi projektekből való részvétellel, a nemzetközi kapcsolatok gazdagításával kapcsolatos tevékenységek. Megítélésünk szerint az említett területek szervesen beintegrálódhatnak majd egy új szakmaközi szervezet tevékenységi körébe is. A MASZ vezetősége fontosnak tartja, hogy a szövetség által létrehozott értékek fennmaradjanak, és hosszabb távon szolgálhassák a hazai halgazdálkodás fejlesztését.

A IV. Budapesti Halfesztivál

Több mint százféle haléttel, különleges halfajtákkal, főzőversennyel, gyermekprogrammal, és könnyűzenei koncertekkel új helyszínen várja a IV. Budapesti Halfesztivál a látogatókat, a Millenáris parkban február 12. és 14. között. A szervezők közleménye szerint idén a több mint 200 kiállító számos különlegességgel, például szegedi óriásbográccsal és óriás harcsasütéssel is készül az eseményre. A rendezvényen kitüntetett figyelmet kap a szürkeharcsa, a magyar vizek legnagyobb hala, de ki lehet próbálni számos halászlé fajtát vagy olyan halból készült különlegességet is, mint a halkobás, és a harcsapacal.

A fesztivállal mindenekelőtt ösztönözni szeretnék a hazai halfogyasztást, és erősíteni a halkultúrát a magyar gasztronómiában. A halfogyasztás évszázadok óta a magyar gasztronómia szerves része, ünnepnapjaink elengedhetetlen része. Mára azonban kezd feledésbe merülni, a magyarok évi halfogyasztása átlagosan 5,2 kg/év/fő, mely érték Európában a legkevesebbek közé tartozik. A rendezvényen megtalálhatóak lesznek az ország minden tájáról érkező halászeveinktől kezdve, az egzotikus Sushin, a Pad Thai tésztán, az orosz kaviáron, a francia hallevesen, az olasz branzinon (tengeri süllő), az afrikai tüdősharcsa szalámin át egészen az amerikai Fish & Chipsig. A hal jótékony hatásai köztudottak, a gazdag halhús fogyasztása kihat a szív- és érrendszeri megbetegedések veszélyének csökkentésére. Másik kiemelt cél felhívni a figyelmet a hazai élővizeink, elsősorban a magyarországi Duna vízének tisztaságára. 2007-ben a tíz legveszélyeztetettebb folyók közé sorolták a Dunát.

A korábbi halfesztiválok megszervezésénél rendkívül fontosnak tartották, hogy túllépve a hagyományos halászlé fesztiválokra, a klasszikus hazai gasztronómián túl egy kis egzotikumot csempésszenek az eseménybe. A jellegzetes magyar halételek mellett egy kis-ázsiai, majd a következő évben orosz hangulattal fűszerezték a kínálatot. Vendég országgént felvonultatták Thaiföldet, Vietnámot és Japánt, az adott országok gasztronómiai különlegességeivel, amelyeket a Nagykövetségek segítségével a színpadon készíthettek el a látogatók. A nagy sikerre való tekintettel a IV. Budapesti Halfesztivál palettáját még inkább színesebbé teszik, ugyanis a magyar ízek mellett nem csak az ázsiai, hanem a nemzetközi különlegességekre is nagy hangsúlyt helyeznek. Az idei Halfesztiválon kitüntetett figyelmet kap a szürkeharcsa, hazai folyóink legnagyobb hala, melyek kifogását is kipróbálhatják vendégeink interaktív eszközökön. Mindemellett egy óriás harcsasütést is szerveznek, ahol a látogatók megtanulhatják eme nemes ra-

gadozó legjobb elkészítési módjait. Természetesen a 2015-ös hala a Compó is kiemelt figyelmet kap, mivel az akváriumban is megtekinthetik a látogatók.

A gasztronómiai kínálat mellett interaktív horgászfalvak, élőhal bemutatások, gyermekprogramokkal és könnyűzenei koncertekkel várják a látogatókat. A színpadra lép a hétvége folyamán mások mellett Caramel, az Irigy Hónaljmirigy, Dobrády Akos, a 100 Folk Celsius és a Beatrice is. A MAHAL a támogatásával idén is hozzájárul a fesztivál sikeres megrendezéséhez, részt vesz a halászléfőző verseny zsűrizésében, és saját kiállítási standdal szerepel a halfesztiválok utcájában. A szövetség munkatársai mind a három napon kvízzel szórakoztatják a vállalkozó szellemű közönséget. A kvízzjáték nyertesekéin ugyan csak a MAHAL biztosítja az ajándékokat (kóstolójegyek, promóciós ajándékok stb. formájában). A halászléfőző verseny győztese meghívást kap a 42. MAHAL Országos Halfőző Versenyre, amelyet Tihanyban, augusztus 27-én rendeznek meg.

MOHOSZ-közlemény

A Magyar Országos Horgász Szövetség a részére kijelöléssel történő átengedéssel érintett halgazdálkodási vízterületek alhaszonbérbe adásának folyamatáról adott tájékoztatást. A korábbi, január 7-i közleményükben rögzített 2015. december 31-i FM kijelöléses döntés több, mint 400, 2015. december 31-én lejárt hasznosítási ciklusú halgazdálkodási vízterület esetében egységesen 2030. 12. 31. napjáig biztosította a MOHOSZ halgazdálkodási haszonbérleti jogát, illetve a további állami tulajdonú vizekre is általánosan lehetővé tette azt.

E vizek közül mintegy 200 esetében a minisztérium jogi, valamint területet, helyrajzi számokat, bejegyzett kötelmeket, egyes tulajdonosi-, természetvédelmi-, vízügyi hatósági előírásokat is érintő nyilvántartási felülvizsgálata január 20-án befejeződött, így e körben január 21-én nyílt meg a lehetőség a Szövetség előtt az alhaszonbérbe adásra. Erre a lehető legtöbb víz esetében 2016. február 1. napjával – a korábbi állami horgászjegyek érvényességi idejének lejártával – kerül sor, egy általános és nyilvános szövetségi alhaszonbérleti szerződés-minta kötelező alkalmazásával. A további, lezárt felülvizsgálatok után az újabb vizek esetében folyamatosan, a vizsgálat lezárását követően várhatóan 15 napon belül kerül sor az alhaszonbérbe adásra.

A korábban elfogadott sarkalatos törvényi rendelkezés értelmében horgászati célú hasznosító, egyben alhaszonbérelő csak horgász szervezet (MOHOSZ tagszervezet, vagy tagszervezet horgász egyesüle-

te), illetve ezen szervezetek társulása lehet. Az alhaszonbérelő egyben a halgazdálkodási jog jogosultja is, így joga és kötelessége is a felelős gazdálkodás, melyet a tulajdonos nevében eljáró állami szervek, a területileg illetékes kormányhivatalok, valamint a MOHOSZ egyaránt jogosult ellenőrizni. A Balaton, mint különleges rendeltetésű vízterület esetében a halgazdálkodás továbbra is a BHG Zrt. szervezete által valósul meg, mely állami tulajdonú cég egyben a MOHOSZ speciális jogállású tagja is.

Maga az egységes alhaszonbérleti szerződés, és annak jogszabályi-, valamint szövetségi szabályozási környezete konkrétan meghatározza azokat a halórzésre, telepítésre, árképzésre, fenntartásra és fejlesztésre, valamint nyilvántartásra és adatszolgáltatásra vonatkozó előírásokat, melyek betartása és betartatása kötelező, de ugyanakkor kellő mozgásteret is biztosít a hasznosítóknak. A Szövetség elkötelezett abban, hogy a jövőben a legtöbb tárgyi

adat valódi információként nyilvános és egyben a horgászok által könnyen hozzáférhető legyen. Az átállás, valamint a vállalások részidős teljesítésének értékelésére valamennyi víz esetében első alkalommal 2016. november 30-ig, ezt követően pedig a halgazdálkodási tervvel egyezően, öt éves ciklusonként kerül sor.

A MOHOSZ az érintett vizek hasznosítása és hasznosítói esetében a legtöbb esetben előzetesen kikérte a helyi önkormányzatok véleményét is, mivel nélkülük jelentősebb horgászturisztikai fejlesztés nem képzelhető el, továbbá az esetek jelentős részében a vízparti ingatlanok, a megközelítési lehetőséget nyújtó utak is önkormányzati tulajdonban állnak, így a konstruktív együttműködés elsősorban a horgászok érdekét szolgálja. Az előzetes egyeztetések után szintén folyamatban van a horgászcéllal hasznosított vizekre vonatkozó természetvédelmi és vízügyi előírások, fizetési kötelezettségek egységesítését megcélzó keret-megállapodás megkötése is az illetékes Minisztériumokkal, ahol a különböző hasznosítói jogok és a kötelesek arányosítása, egységesítése és egyensúlyba kerülése a kitűzött szövetségi cél.

Végül az itt már leírt előzetes lépések után, objektív módon és ellenőrzött adatok alapján dönteni kellett a Szövetségnek azokban az esetekben is, ahol egy adott vízre egynél több horgászszervezet pályázott a hasznosításra. Miként talán érzékelhető, a megfontolt döntésekhez megfelelő idő, továbbá az ahhoz szükséges előzetes információk bevétele is szükséges, de kijelentjük, hogy a MOHOSZ a Földművelésügyi Minisztériummal együttműködve mindent megtett és meg is tesz a horgászokat közvetlenül érintő döntések felgyorsítása érdekében. A már meghozott szövetségi döntések a www.mohosz.hu weblapra, a „Vízterületek” (<http://www.mohosz.hu/index.php/szovetsegi-iroda/kozerdeku/vizteruletek>) rovatba folyamatosan (24 órán belül) felkerülnek, s az első halgazdálkodási vízterület hasznosítási adatai már meg is tekinthetők.

A korábbi szövetségi egyeztetéseknek megfelelően kialakított, és gyártásra előkészített, vagy már legyártott, egységesen 2017. január 31-ig érvényes területi jegyek kiadása ezen vizek esetében haladéktalanul megkezdődött, így 2016. február 1-től a jelenleginél szélesebb körű, a területi jegyen meghatározott halelviteli lehetőséget is kínáló sporthorgászatnak reményeink szerint már leginkább csak az időjárás lehet akadálya.

MOHOSZ Elnöksége
 Budapest, 2016. január 24.
 MOHOSZ - A vizek, a halak, a horgászok
 érdekében és védelmében!

Biztos alapokon a dalmandi tógazdaság

Dalmandon, a 263 hektáros halastórendszerben teljes üzemű tógazdaságot működtet a Bonafarm csoport. Demeter Krisztián halászati ágazatvezető arról számolt be, hogy pontyot és ragadozó halat tenyésztnek, s a halszaporítástól a piaci hal megtermeléséig minden tenyésztési részfolyamatot a tógazdaságban végeznek. Az Európai Halászati Alap támogatásával 2011-ben teletető-, ivadék előnevelő rendszert hoztak létre a tenyésztési anyag megtermeléséhez, és a biztonságos teletetéshez, ami fakultatív recirkulációs technológiája révén víztakarékos és környezetbarát. A halak takarmányozása a Dalmand Zrt. által termelt terményeken alapszik, a háromnyaras korosztályt elsősorban búzával és kukoricával, a fiatalabbakat ezek daráival, esetenként takarmány heverékekkel etetik.

Korábban a dalmandi tógazdaság mintegy 400 hektáros területen működött, ez a vízfelület bő másfél évtizede „zsugorodott” 263 hektárra. A tavak többsége völgyzárógátas rendszerben, a múlt század 30-as éveiben épült, egy részük az ötvenes, néhányuk pedig az 1980-as években készült el. Mindegyik tavon megmutatkozik a völgyzárógátas rendszerek összes gyermekbetegsége, mivel a domboldalokról folyamatosan a feltöltődés (nem vízzel, hanem talajjal), és évről évre tapasztalják a lehalászáskor a tómedrek változásait. A borjádi, a faluberki vízfolyásokból, a kiskondai patakából kapják a tavak a víz utánpótlást, de ezek jobbra időszakos vízfolyások. Az őszi, és a téli csapadékot nagyon meg kell fogni ahhoz, hogy a tógazdaságot működtetni lehessen. Különösen fontos az annak tükrében, hogy a halászati gazdálkodás az öntözéses növénytermesztés vízigényével összehangolva

működik. Május közepétől általában nincs vízmozgás, ezért előfordult, hogy különösen aszályos időjárás esetén egyes tavakat nem tudtak vízzel feltölteni. Ez időnként okozhat problémát a haltermelésben, mondta Demeter Krisztián.

Amikor ágazatvezetőként több mint tíz évvel ezelőtt belépett a céghez, úgy gondolta, hogy a 29 halastó, a részüzemi gazdaság, és az emberállomány (14-15 fő) biztosít olyan feltételeket, amellyel eredményes gazdálkodás alakítható ki. A mostani válságban, amiben a magyar halászati ágazat küszködik, nem könnyű nagyot, és újat alkotni. Véleménye szerint a hazai haltermelési szerkezettel együtt járó szükségesség rossz, hogy a ponty a fő termék, amelyre egyre inkább feldolgozottan jelenik meg a piaci igény. A dalmandi gazdaságban is az a fő feladat, hogy kitermeljék a gazdálkodás költségeit, s ha lehet, akkor annyi profitra is szükségük van, amellyel a

Demeter Krisztián: mindegyik tavon megmutatkozik a völgyzárógátas rendszerek összes gyermekbetegsége

fejlesztéseket is megvalósíthatják. Egy ekora gazdaság éves költségvetése 80-90 millió forint, amit évről évre elő kell teremteni. A cég gazdálkodása stabil, és mint minden ágazatban, a halászatnál is folyamatosan ügyelnek a költségtakarékos működésre.

A beszélgetés során külön is kitérünk arra a megjegyzésére, hogy válságban van a magyar halászati ágazat. Úgy véli, hogy a pontytermelés arányai általában túlzottak a hazai termelési szerkezetben, de ugyanakkor a tógazdasági termelésünk technikai színvonala nem teszi lehetővé, hogy ezeken az arányokon jelentősen változtassunk. A pontyból nehéz jól futó, piacképes terméket előállítani, mert a hal termelési önköltsége nem bírja el a feldolgozás költségeit, a piac pedig nem fizeti meg ezt a plusz költséget. A ponty hazai reklámja – úgy tűnik – nem elegendő ahhoz, hogy a piaci ár emelkedjen, és a hazai fogyasztásban a ponty részesedése növekedjen. Ez nem csak marketing kérdés a pontyfogyasztás növelése, sok múlik azon, hogy egy családban milyen táplálkozásra szoktatják a gyerekeket.

A halfogyasztási szokások kialakulása nagyrészt a nevelésen, a családi hagyományokon, sőt, kismértékben a köznevelésen is alapszik, s ha a családi asztalra hetente legalább egyszer halétel is kerül, akkor jó esély van arra, hogy a gyerekek is halfogyasztóvá váljanak. Mindezeketől függetlenül a ponty köztudatában való megjelenésével kapcsolatosan túlzottak a várakozások. A hal előkészítésének költségei magasak, emellett szükség volna jó húsmínőséggel, és jó vágási kihozattal rendelkező kiegyenlített állományokra, amelyekkel garantálni lehetne az állandó szín-

vonalat. Heterogén, hol ilyen, hol olyan minőségű hússal nem lehet megalapozni a fogyasztás növekedését a közétkeztetésben sem. Az értékesítésben viszont előrelépést jelentene, ha sikerülne a pontyon kívül a ragadozó halfajok termelését jelentősen megnövelni, így árukapcsolással könnyebben értékesíthetővé válna ez a halfaj is.

Dalmandon a termelés során arra törekednek, hogy a piaci ponty arányát csökkentsék. Az extenzív tavakon csukát és harcsát termelnek, süllyből kevesebbet tudnak előállítani, mert az kevésbé tolerálja az öreg tavakban fennálló körülményeket. A teletők megépítésével azonban félintenzív, intenzív módon is tudnak termelni, többek között ez ösztönözte a dalmandi szakembereket arra, hogy a harcsa tápos nevelésébe fogjon. Az egynyaras állományok sikereket értek el, hiszen két éve a hazai egynyaras harcsának a 10 százalékát Dalmandon állították elő. 2014-ben már eljutottak oda, hogy a hazai egynyaras harcsatermelés 60 százalékát Dalmandról értékesítették. Hogy milyen eredménnyel zárják a 2015-ös esztendőt, arról még nem lehet végleges adatokkal szolgálni, de az biztos, hogy az előzetesen kalkulált 4,6 tonna egynyaras harcsa meghatározó mennyiség lesz a piacon.

Az ágazat munkálatainak irányítóival, Kiss Ferenc halászmesterrel, és Szentgyörgyvölgyi Akos ivadéknevelésért felelős kollégájával együtt az ágazatvezető fontosnak tartja, hogy a szakmai tudásuk naprakész legyen. A konferenciákon, szakmai értekezleteken nem csak megjelenjenek, de

A tápon nevelt egynyaras harcsa

Krisztián előadást is tart azokról a termelési tapasztalatokról, amelyeket a munka során szereztek. Legutóbb éppen a Földművelésügyi Minisztériumban rendezett konferencián – „Legyen Magyarország a harcsatermelés európai központja” – foglalta össze a két éves harcsanevelési tapasztalataikat. Elkötelezett a mellett, hogy innovatívan alakítsa a dalmandi tavak technológiáját, s ezért is kérte a szövetségben, hogy a Halászatfejlesztési Tagozatban tevékenykedhessen. Halászatot

úgy lehet igazán fejleszteni, ha az elképzelések helyességét a gyakorlat is visszaigazolja. Ténnivaló és fejlesztési lehetőség pedig Dalmandon is akad bőven. Az extenzív gazdálkodás optimalizálása mellett a tápos harcsanevelésben is rengeteg a még kidolgozatlan részlet.

A tógazdaságban a bejövő vízzel elegendő vadhal is megjelenik a tavakban, amelyek kiváló táplálékul szolgálnak az egynyaras korig nevelt harcsák számára. Az átlagosan tízdeákás méretig nevelt halak már jó eséllyel indulnak, hiszen elegendő a táplálék a növekedéshez, persze, csak ha túlélik a kormoránok „rablásait”. Az eddigi tapasztalatok alapján a „tápos” ivadék jól alkalmazkodik az extenzív tartáshoz, így megfelelő vadhal mennyiség mellett kitűnő alapot biztosít az étkezési méretű harcsa termeléséhez, ami a piacon jól eladható termék, és értékesítéskor a pontyot is mellé lehet tenni.

A cégnek nincsenek szállítóeszközei, viszonteladókkkal tartják a kapcsolatot, akik a tóparton veszik meg a halat. A távlati terveik közé tartozik egy „tó a tóban” rendszer kialakítása, amelyben a harcsatermelés további növelése is lehetővé válna. Ez olyan beruházás, ami az ország számos más pontján is megvalósítható, és ha több gazdálkodó is belevág, akkor Magyarország valóban éllovasa lehet az európai harcsatermelésnek.

A madárkár Dalmandon is jelentős, különösen az egy-, kétnyaras állományt kell védeni főként a kormorántól, de a többi madárfajtól is. A teletőkben elhelyezett fiatal korosztályokat növénytartó hálózattal hatásosan védik a madarak ellen. A nagyobb testű halakat – az értékesítésig – gyűjtőtóban tárolják, olyan tóban, amelyet őrizni is lehet, és a madárriasztás is megoldott.

H. Gy.

Hálózattal védik a halat a kormorán ellen

Új útra léptek Dinnyésen

A Dinnyési Halgazdaság Kft. nehéz, de eredményes évet tudhat maga mögött. Az elmúlt évben sikeresen befejeztek egy HOP pályázatból nyert beruházást, amelynek következtében a keltetőház gépészeti berendezéseit újra cserélték. Szabó Krisztián, a kft. ügyvezető igazgatója realisan, ugyanakkor optimistán néz a jövő elé, mert bár a halgazdálkodás feltételeit csak nehézségek árán tudják biztosítani, de bízik abban, hogy a stabil gazdálkodási eredményekre alapozva a további, szükséges fejlesztéseket is megvalósíthatják.

• Igazgató úr, milyen évet zártak?

– Mielőtt a konkrétumokról szólnék, hadd mondjam el, hogy az elmúlt évben sikeresen megvalósított HOP pályázati beruházáson vagyunk túl. Olyannyira, hogy a pályázatot már az MVH is lezárta, és sikeresnek ítélte az elszámolások alapján. A pályázattal a keltetőház gépészeti újítottuk meg, nettó 21 millió forint értékben, amelynek a vissza nem térítendő része 12,8 millió forintot tett ki. A keltetőházunk régóta várt a felújításra, most a „belbecset” hoztuk versenyképes állapotba, míg a „külsín” megújítását a közeljövőben szeretnénk végrehajtani.

Hasznos és fontos beruházáson vagyunk tehát túl, bár az igazi beüzemeltetést tavasszal tudjuk végrehajtani. Bizom abban, hogy örömmel fogunk benne dolgozni. A beruházást a Szövetség segítségével nem tudtuk volna megvalósítani, de a Szövetség, ígéretéhez híven, támogatást nyújtott végére a kft.-ben, mégpedig a vissza nem térítendő rész arányában, míg a támogatási részt kölcsön kaptuk tőlük, amit az elszámolás után, és az MVH-tól megérkezett pénzből azonnal visszafizettünk. Mondhatom tehát, hogy bizakodva nézünk a jövőbe...

• Ez azt is jelenti, hogy a keltetőház

kapacitását jobban, hatékonyabban is ki tudják használni?

– Igen, mindenképpen. De annyit még hozzáténnék az előbb elmondottakhoz, hogy nekünk is nagy dilemmát okozott az, hogy érdemes-e ezt a létesítményt felújítani, avagy inkább egy megfelelő kapacitású újat építeni? A keltető kapacitása ugyanis nincs kellően kihasználva, mert amikor épült, akkor még akár 4x20 millió darab zsenge előállítását is el tudták végezni az elődök. Nos, azért döntöttünk a felújítás mellett, mert még mindig kisebb terhet jelent a felújítás évekre elosztva, mint egy új építéssel egyszerre nagy költséggel. A felújítás mellett pedig tovább tud az üzem működni. Nem bántam meg, hogy így döntöttünk, mert az éves pontyzsenge termelésünk – amiben az eladás és a saját ki-helyezés is benne van – mintegy 30 millió körül mozog. Töredéke tehát a kapacitás kihasználásnak, de az sem mindegy, hogy más keltetők egy-egy körben 5-6 millió zsenget tudnak előállítani, így a szükségletünket egy hasonló méretű új keltetővel 4-5 körben tudnánk csak kielégíteni. A felújítással ezt két körben biztonsággal el

tudjuk végezni, s ez jelentősen olcsóbbá teszi a termelésünket. És tegyük a szívünkre a kezünket: ez a keltetőház alapja a hazai haltermelésnek, nem szívesen látam volna a teljes pusztulását. És ami a jövőt illeti: a Szent István Egyetemmel körvonalazódik már egy együttműködés, amelynek csak az a gátja, hogy a tógazdaság környezetét is rendeznünk kell, mert egy lerobbant telepen nem fogadhatjuk a külföldi diákokat. Egy hasonló méretű beruházással a további infrastruktúrát is fel tudjuk újítani, így már fogadókészek leszünk.

• Dinnyésen az utóbbi években sokat küzdöttek a vízellátásért, nem ritka a vízhiány. Ez mennyiben befolyásolja a termelést?

– A keltetőház esetében a vízellátásunk stabil, mivel létezik egy 120 méteres kútunk, amelyből jó rétegvizet nyerünk. Ezért is gondolunk arra, hogy a keltetőben – akár egy intenzív telepen – ragadozó halfajok előnevelésére is belefogunk. Eddig csak a csuka előnevelését végeztük a keltetőben, mégpedig csak planktonnal, és nem tápos etetéssel. Ezt szeretnénk stüllo és harcsa előneveléssel bővíteni, mert a rendszer biztonságos.

• Milyen haltermelési eredménnyel zárták a tavalyi évet?

– Amióta a kft. létezik, minden évben reménykedünk abban, hogy ez az év az

Szabó Krisztián: tavaly átlagos eredményt értünk el a haltermelésben, ami nem rossz eredmény

tán kiugró eredményt hoz. De ez csak tízévenként, ha egyszer jön be. Tavaly átlagos eredményt értünk el a haltermelésben, amit azért nem tartok rossz eredménynek, mert extrém az időjárás, nincsen vizünk, és más akadályozó tényezőkkel is meg kell küzdenünk, de nem panaszkodom. Ha az említett kiugró eredményt elérnénk, akkor tudnánk egy kis tartalékot képezni, és a pályázatokon nagyobb önróval tudnánk pályázni, és nagyobb tudnánk fejleszteni a telepen. Persze, az elmúlt két-három év eredményeit sem szabad lebecsülnünk, mert léptünk előbbre. A telep villanyhálózatának több mint e felét felújítottuk. Félévszázados elektromos hálózatról beszélünk, amely már alaposan kiszolgált a telepet. Soron van a szociális helyiségek felújítása, amely részben már megtörtént, hiszen a kollégák (velem együtt heten vagyunk) kulturáltabb körülmények között öltözhetnek, fürödhetnek a műszak végén. A gépparkunkat és a tavakat kell még helyrehozni. Minden évben – 1,5-2 millió forint értékben – végzünk tókotrást, de ez a 100 hektáron vajmi kevés, és soha nem tudjuk befejezni.

ellenére, hogy a tavalyi beruházás áfáját, ami 5-6 millió forint volt, ki kellett fizetnünk. Kifizettük, és nem maradt kevesebb pénz a kasszában, ami jelzi, hogy nem okozott gondot a plusz költség kitermelése.

• Ezek szerint jó kézből van a gazdaság, és a tulajdonosoknak sem kell aggodniuk a jövőre nézve...

– Ezt Ön állapította meg, nem én. Mi mindent megteszünk annak érdekében, hogy jól gazdálkodjunk. Ahogy Jónás Gyuri bácsi is mondta, dicsekvésre nincs okunk, panaszkodni nem akarunk.

• Melyek az ideji évi tervek?

– Láthatja, hogy a tavak befagytak, így a halállományunk biztonságban van. De azért várjuk a tavaszt. Az évszaknak megfelelően nyugalmi időszakot élünk, örülünk annak, hogy normális tél van, mert tavaly sok problémát okozott az enyhe tél, hiszen betegségekkel találkoztak a kollégák. A völgyzáró gátas tavaknál, ahol átfolyó vízzel gazdálkodnak, ott is megjelennek olyan betegségek, amelyek okoztak meglepetéseket. Nálunk fokozottan nagyobb a veszély, mert nem friss, átfolyó vizet kapunk. A vizet egész évben megtartjuk, forgatjuk, fertőtleníttük. A tervezés időszakában mindig optimisták vagyunk, szeretnénk a piaci igényeknek megfelelően termelni. Tavaly decemberben nagyméretű ponttyal is meg tudtuk jelenni, ez sokat jelentett a karácsonyi forgalmazásunkban. Azt tapasztaljuk, hogy egyre többen keresik a Dinnyési tükrös pontyot, mert a visszajelzések szerint a húsa jó ízű. Az ételminőség-biztonság egyre fontosabb szempont a vásárlóknál, ezért is törekszünk a minőségi halhús előállítására. Én inkább lemondok 5-10 százalékos hozamról annak érdekében, hogy a halunk ne zsírosodjon. De ez a befektetés megtérül, mert a helyi haleladásból származó bevételünk az átlagosnál jobb áron zajlik, ami komoly készpénz forgalmat is jelent, s az összes bevételünk 10-12 százalékát adja. S ez nem elhanyagolható mennyiség. Az idén jobban ügyelünk a nagyméretű pontyok termelésére, többet szeretnénk előállítani, mint tavaly. Elegendő készletünk van az évindításhoz, 60-70 dekásak a kétnyaras pontyok, így 2,5-3 kilogrammos halat is elő tudunk állítani. Persze, a takarmányozásra is oda kell figyelnünk, a jó minőségű takarmány az alapja a minőségi hústermelésnek. Ma már nem veszünk értéksókkent takarmányt. S mint már említettem, a ragadozó haltermelésünket is növelni kell, ami az öreg tavakban nem egyszerű.

• Végezetül mondhatjuk-e azt, hogy Dinnyésen elindultak egy új úton?

– Szerintem igen, és megtisztelő, ha így látja. Valóban olyan úton indultunk el, amelyen már látjuk az alagút végét, azt a fényt, amely a fejlődést is elhozza. Van miért küzdenünk, s ezt az eredmények is igazolják.

H. Gy.

A compó, az Év hala

Lezárult a Magyar Haltani Társaság októberben indított közönségsválasztása, amelyen most is három jelölt versengett az év hala címért. A beérkezett 6364 szavazat több mint felét (58 %) a compó kapta, így a 2016-os év hala jócskán megelőzte a második helyen végzett selymes durbincset (24 %), és a harmadik helyezett márnát (18 %).

A compó sajátos kinézetű, őshonos halfajunk, amely nagyon népszerű. A háta többnyire feketés, oldala olajzöld vagy óarany színű. Szájszögletében kétoldalt egy-egy aprócska bajszot visel, úszói lekerítettek. Vaskos törzsét apró, erősen rögzülő pikkelyek fedik. Testét síkos nyálkaréteg borítja. Ez a népi hiedelem szerint gyógyító hatású, a sérült halak sebei állítólag gyorsabban gyógyulnak, ha hozzádörgölődnek, emiatt ragadt a compóra a „haldoktor” elnevezés. A compó lassú folyású folyó, és állóvizeink lakója. Elsősorban iszapos, növényekkel sűrűn benőtt vízterületeken keressük. Oxigénigénye

csekély, ezért vígan megél a gyorsan felmelegedő kisebb tavakban is. Néha teljesen beássa magát a víznövényzet sűrűjébe, ott találja meg táplálékának nagy részét, vízirovarokat, friss növényi hajtásokat, mégis legnagyobb kedvence a vörös szűnyoglárva, amit az iszaptól csipeget. Mocsarakban, lápokban is megtalálható, régebben a magyar halászok kenyérhala volt. Színe rendkívül jól alkalmazkodik környezetéhez.

A compó a pangó vizek eltűnésével megritkult, de a Tisza-tó egyes részein gyarapodóban van. A húsa ízletes, főleg Nyugat-Európában értékes áru. Mint kiváló sporthal, a horgászok körében is igen kedvelt. Főleg a melegebb hónapokban horgászhatunk rá eredményesen, tavasszal mikor a jég levonul, még pihenéssel tölt néhány hetet, mikor a víz kezd egy kicsit felmelegedni, csak akkor indul táplálékkeresésre, ilyenkor kapása rendkívül finom óvatos. Horgászati szempontból a legsikeresebbek azonban a nyári hónapok, ősszel is táplálkozik, de inkább csak

a mélyebb részeken tartózkodik. A telet a vizek legmélyebb pontjain tölti az iszap közelében. A napszak is fontos horgászati szempontból, a legjobb eredményt hozzák a kora reggeli, hajnali, illetve a késő esti órák. Délben csak borongós idő esetén jelentkezhet. A csepergő eső fokozza kapókedvét, sőt zivatar elvonultával, mikor a víz feldúsul oxigénnel, határozottabban kap.

A Magyar Haltani Társaság abban bízik, hogy az Év hala cím elnyerése felhívja a figyelmet erre a különleges értékkel rendelkező szép halra.

Fotó: Hajtun György

A felújított keltetőház

A Magyar Akvakultúra Szövetség (MASZ) küldöttségének látogatása Kínában

A MASZ 12 fős küldöttségének egy hetes kínai látogatására a MASZ és a kínai Weilai Halszaporító Gazdaság együttműködési megállapodásának keretében került sor. Az együttműködés a HAKI és a kínai Édesvízi Halászati Kutatóközpont (FFRC) már hagyományosnak számító kapcsolata kibővítését jelenti. A Weilai Halszaporító Gazdaság ugyanis gyakorlati partnere az FFRC-nek, és Váradi László, a MASZ elnöke így találkozott a Weilai Gazdaság igazgatójával. Ennek során fogalmazódott meg az együttműködés gondolata, és ennek egyik eleme a szakemberek cserelátogatása.

A Weilai Halszaporító Gazdaság 2001-ben jött létre, és mára Csiangszu tartomány legnagyobb édesvízi halszaporító gazdasága. Csiangszu területe Magyarországnál valamivel nagyobb (102 600 km²), a lakossága majdnem 80 millió fő. Kína legsűrűbben lakott tartománya. Csiangszu mezőgazdasági szempontból Kína egyik leggazdagabb régiója, amelyet a vizek földjének is neveznek. A tartományt folyók, csatornák és tavak rendszere hálózta be, közlekedési útvonalaként is szolgálva. A hatalmas Jangcénak 400 km-es szakasza folyik a tartományban. A VII. század elején épült, egykor 7–800 km hosszú Nagy-csatorna a világ leghosszabb mesterséges vízi útja, a régi Kína egyik mérnöki csodája volt, Pekinget kötötte össze Hangsouvval, és

Csiangszunon is áthaladt. Annak idején a Jangce-medence adóként befizetett gabonáját szállították rajta a fővárosba, emellett a személy- és áruforgalomban is volt szerepe. A Weilai Gazdaság Szucsou város közelében működik. Szucsou egy 5,5 millió lakosú város, és a régió egyik legfontosabb turisztikai központja, a Wu-kultúra bölcsője. A „földi paradicsom” vagy „a Kelet Velencéje” elnevezések természeti szépségét, klasszikus kertjeit, csatornáit, hidjait és vizeit dicsérik.

A Weilai Halszaporító Gazdaság fő feladata olyan gazdaságilag fontos halfajok ivadékainak előállítása, mint a fekete- és fehér amur, a pettyes- és fehér busa, illetve a Wuchan keszeg. Évente mintegy 1,2 milliárd zsenge ivadékot állítanak elő

Kína távolabbi régiói számára is. A tavaik teljes területe 17 ha, de végeznek ketreces, illetve rekeszes hal- és ráktermelést is a gazdaság melletti csatornában 67 hektáron, illetve természetes halászatot is folytatnak egy közeli tó 667 hektárján. A gazdaság 1900 m² területű halkeltetőjében a halszaporítás elsősorban a hagyományos köráramlású ivató- és keltetőmedencékben történik. Miután a hagyományos fajok ára már két évtizede alig emelkedik, a termelés költségei viszont rohamosan emelkednek, olyan új, magas piaci értékű fajok termelésével is foglalkoznak, mint a mandarinhal. A gazdaság húsz főt foglalkoztat, és az éves árbevétele 940000 dollár. A Weilai Halszaporító Gazdaság az ivadék előállítás mellett szaktanácsadást is nyújt, illetve K+F projektek végrehajtásában vesz részt. A kínai kormány által finanszírozott projektek elsősorban a halgazdálkodás környezeti fenntarthatóságának javítására, illetve az ökológiai fejlődésére irányulnak. Félüzemi kísérletet végeznek például „tó a tóban” rendszerrel.

A gazdaság vezetőivel folytatott megbeszélésen a magyar és a kínai fél az együttműködés folytatásáról határozott, ami a jövőben halfajok, technológiai ismeretek és a jó keltetői és haltermelési gyakorlatok cseréjére is kiterjed, különös tekintettel a kombinált intenzív-extendív rendszerekre. Előreláthatóan jövő év júliusában Magyarországra látogat a Weilai Halszaporító Gazdaság küldöttsége.

A kínai szakmai látogatás során a MASZ delegációja meglátogatta Kína legnagyobb édesvízi akvakultúrával foglalkozó kutatóintézetét Wuxiban, az Édesvízi Halászati Kutatóközpontot (FFRC), amely a MASZ és a Weilai Gazdaság közötti együttműködést is segíti, és a magyar delegáció kínai programjának szervezésében is meghatározó szerepet játszott. A magyar szakmai küldöttség meglátogatta a régióban fontos gyapjas ollóju rák termelését és forgalmazását végző gazdaságot, illetve Sucsou halpiacát is. A kínai vendéglátók gondoskodtak róla, hogy a magyar vendégek megismerhessék a régió egyes kiemelkedő kulturális és történelmi nevezetességeit, illetve megköszönhassanak különböző jellegzetes fogásokat, köztük hal- és rákételeket.

V. L.

Hagyományos kínai halkeltető előtérben a lárvagyűjtő